

CERDDORIAETH

Mae cerddoriaeth, gyda geiriau neu hebddynt, wedi cael ei defnyddio ers tro fel offeryn ar gyfer mynegiant gwleidyddol a hybu newid cymdeithasol a diwylliannol, o anthemau yn erbyn rhyfel i rapiau protestio.

Trwy gyfuno cân a ffilm, gwnaeth grŵp o blant yn eu harddegau fideo cerddoriaeth yn erbyn anffurfio organau rhywiol merched (FGM). **Gwnaed 'My Clitoris'** gan bobl ifanc o'r elusen Integrate UK. Mae'r gân yn pwysleisio'n eglur nad yw unrhyw fath o FGM yn dderbyniol, yn ogystal ag adennill y gair 'clitoris' a pherchenogaeth menywod ar eu cyrff eu hunain.

Dechreuodd tair mam ffeministaidd angerddol gôr i bobl ifanc 10-16 oed, o'r enw #SHARP! Roedden nhw'n canu caneuon drwy gydol misoedd yr haf a oedd yn hwyliog, yn gyfredol ac yn cynnwys negeseuon cadarnhaol ac ysbrydoledig i fenywod a merched. Yn ogystal â chanu, fe wnaethon nhw hefyd ddefnyddio'r corff fel offeryn taro!

16 cerddor sydd wedi herio **rhywiaeth yn y diwydiant cerddoriaeth**.

Mae pum merch yn eu harddegau yn brwydro yn erbyn ymosodiadau rhywiol mewn gigiau cerddoriaeth - @girlsagainst.

Dysgwch fwy am sut mae cerddoriaeth yn cyfrannu at siarad yn erbyn anghyfiawnder trwy **Justice Through Music, Campaign Choirs** a **Girls Rock Camp Alliance**.

Mae **Rewind-Reframe** yn blatfform ac ymgyrch ar-lein, a gefnogir gan **Roi Terfyn ar Drais yn erbyn Menywod (EVAW), Imkaan** ac **OBJECT**, er mwyn i fenywod ifanc adnabod a herio hiliaeth a rhywiaeth mewn fideos cerddoriaeth.

BARDDONIAETH

Barddoniaeth yw unrhyw fath o eiriau ysgrifenedig neu lafar sydd â phatrwm a rhythm. Gall cerddi fod mor greadigol ag y dymunwch, o farddoniaeth slam i gelf geiriau. Mae'r berthynas rhwng cerddi a gweithredaeth yn un hir ac agos, yn enwedig mewn mudiadau gwrth-wahaniaethu.

"Barddoniaeth yw'r ffordd rydym ni'n helpu i enwi'r dienw fel y gellir meddwl amdano. Mae gorwelion pellaf ein gobeithion a'n hofnau wedi'u seilio ar ein cerddi, a'u cerfio o graig profiadau ein bywydau beunyddiol"

Audre Lorde

Mae myfyrwyr ysgol uwchradd o bob rhan o ogledd a de Cymru yn cymryd rhan yng **Nghystadleuaeth Barddoniaeth Cymru** bob blwyddyn. Darllenwch y cerddi **Sticks and Stones** a **Blue for a Boy, Pink for a Girl** sy'n cynyddu ymwybyddiaeth o seiber-aflonyddu rhywiaethol a rhywiol, a phwysau stereoteipio rhywedd.

'I am not sugar and spice and everything nice. I am music, I am art, I am a story ...' Ysgrifennwyd y gerdd ffeministaidd hon gan blentyn 8 mlwydd oed dienw. Fe'i postiwyd ar-lein gan ei hathro a lledaenodd yn gyflym ar Twitter, yn enwedig y llinell olaf: "I am a rich pie strong with knowledge. I will not be eaten".

Darllenwch fwy amdani **yma**. #Iwillnotbeeaten #richpie

Darllenwch gerdd un fenyw ifanc, **Pretty**, ar safonau harddwch cymdeithas.

Gwrandewch ar gerdd lafar Madiha Bhatti, **MU(SICK)**, ar **gasineb at wragedd** yn y diwydiant cerddoriaeth.

Diwrnod Barddoniaeth y Byd yw 21 Mawrth.

I ddysgu mwy am bŵer barddoniaeth, cystadlaethau barddoniaeth a'r gair llafar, ewch i wefan y **bardd pobl ifanc**, **@litwales**, y **Rhwydwaith Beirdd Ifanc**, a **@youngpoetsnet**

Dysgwch **sut i ysgrifennu barddoniaeth slam**.

